

A társadalom hármass felosztottsága

Cserháti Máttyás

Egy pár évvel ezelőtt elvégezték egy felmérést itt Magyarországon, hogy ki milyen világnézettel rendelkezik. Az embereknek csak 10%-a jelezte vissza, hogy valamelyik egyház tanításához tartja magát. Ez azt jelenti, hogy ha nem is kimondottan meggyőződéses ateista a legtöbb ember, a gyakorlatban az emberek 90%-a vagy materialista, ateista, szocialista vagy egyéb liberális vagy baloldali világnézettel rendelkezik. Ezt a legjobban mutatja az, hogy a rendszerváltás utáni 16 évben kétszer volt kormányon a szocialista párt.

Ez azt a benyomást keltheti az emberben, mintha a magyar társadalom fel lenne osztva két részre: baloldalra, illetve jobboldalra, amelyre a leginkább a „munka”, „család”, „nemzet”, illetve az „egyház” jellemzők illenének. És természetesen, amikor az emberek az egyházra gondolnak, akkor a kereszténységre gondolnak, túlnyomórészt a katolikus egyházra, amely az egyházi politikában dominál, kutakodva annak lehetősége után, hogy minél jobban kifejthesse hatását a társadalomra. Alig kerülnek szóba a protestáns értékek, és ha igen, akkor a katolicizmushoz korrelálják. Manapság alig ismerik a protestáns tanításokat, még kevésbé a Biblia tanítását.

Ezért manapság Magyarországon a két vezető világnézet az ateizmus, illetve kisebb mértékben, de jelentősen a római katolicizmus, ami a lakosság 55%-át teszi ki, még ha nem is vallják nyíltan hitüket ezek az emberek (akik köztes állapotban vannak, és egyfajta hibrid világnézetük van, amit talán tréfásan „római ateizmus”-nak lehetne nevezni).

A római katolicizmusra mindig mint vallásra hivatkoznak, azonban az ateistáknak nincsen jó válaszuk arra nézve, hogy miért is kössék ki azt, hogy csak a teista világnézetű emberek lehetnek vallásosak. Ezért fontos látni, hogy a kommunizmus múltját folytató szocialista-liberális baloldal és a népi vallásosságot megtestesítő római katolicizmus két vallási rendszer, amely állandóan egymással harcol és verseng. A római katolikus tanítás szerint a liberalizmus mint az ördög tanítása jelent meg a világban. A liberálisok viszont arra hivatkoznak, hogy a római katolicizmus megkötözi az embereket. Mindkettő világnézet erősen humanista, és követői vallásos hévvel a saját „vallásukba”, tanításaiba, vezetőik bevetik bizodalmutakat. Gyakran egy „mi-ők” szemlélet lesz úrrá rajtuk. Mindkettőnek irodalom formájában le vannak fektetve vallásuk igazságai, legyen az a római katolikusoknál a Biblia, az apokrif iratok, pápai dekrétumok, illetve a hagyomány, vagy a szocializmusnál Darwin, Marx, és Lenin összes művei, vagy A Tőke. Vezetőikben abszolút bizalmat kell vetni, például az egyházi hierarchiát, illetve a pártban. Érdekes módon, hogy mind a római katolicizmus, mind a kommunizmus ikonográf vallás, magyarul az embereknek babonásan hajlonganiuk kellett a legfőbb vezetők óriási képei előtt, legyen az a szűz Mária vagy Sztálin. Mind e két vallásnak szobor kultúrája is van. Igaza van a Bibliának amikor azt írja a római levélben hogy: „Isten igaz, még ha minden ember hazug is.” (Róm. 3,4). Mindkettő abban hisz, eszméit világszerte el kell terjeszteni, például misszióval, vagy azzal, hogy más országokba terjesztik a szocializmus eszméit (például nyugatra). Mindkettő univerzális jellegű, maga a „katolikus” azt jelenti, hogy befogadó, mindenre kiterjedő. A szocializmus pedig jellegzetesen internacionalista. Mindkét rendszer történelme folyamán nem tartózkodott attól, hogy elnyomással, sőt gyilkossággal terjessze eszméit, illetve nyerjen híveket, akár inkvizícióval, akár vallatással különböző börtönökben. A római katolicizmus olykor ötödik oszlopos

módszerekkel került hatalomra egyes országokban, a kommunista forradalmak pedig közismertek. A végidőkkel kapcsolatban pedig a római katolicizmus abban hisz, hogy az idők végén mindenki katolikus hitre lesz térítve, és jó emberként teszi a dolgát. A szocialista eszmék szerint le kell fektetni a kommunizmus alapjait, és majd eljön az utópia. Még talán lehetne párhuzamot vonni a mise és a taggyűlés között, illetve a zsinat és a pártkongresszus között, illetve a tsz. és a gyülekezet között.

Érdekes, hogy mindkét világnézetre jellemzőek a szocialista társadalmi értékek. Mindkettő kedvez a köztulajdon a magántulajdonnal szemben, és mindkettő a társadalmi segélyrendszerekben hisz például. Azonban mindét rendszer végzetes hibája, hogy mindkét rendszer végzetesen emberközpontú, és ez megnyilvánul akár a katolicizmus arminianus dogmáiban, illetve az ateizmus humanizmusában. Mindkettőre jellemző a minden szinten lévő túlszabályozás és a bürokrácia.

Ezen a ponton érthetjük meg, hogy miért kell beszélünk a társadalom hármasságáról. Azért, mert a valódi keresztyénség nem emberközpontú, hanem Isten központú jelleget ölt. Erről szól a Biblia a következő versben: „nekünk mégis egyetlen Istenünk az Atya, akitől van a mindenség, mi is Őerte, és egyetlen Urunk a Jézus Krisztus, aki által van a mindenség, mi is Őáltala.” (1Kor. 8,6). Fontos, hogy a legfőbb vezető nem egy bűnös ember, mint a pápa vagy a pártvezér, hanem maga Krisztus, aki tökéletes életet élt: „ahogyan Krisztus is feje az egyháznak” (Ef. 5,23). Azzal, hogy mind a római katolicizmus, mind a szocializmus szerint egyetlen ember kezében sok hatalom összpontosul rendkívül káros dolog, mivel mi csak reménykedhetünk a vezető erkölcsi jellemében. A keresztyénség szerint viszont nem ember vezeti minket, hanem közvetlenül Isten, aki az Ő Fián keresztül kijelentette Magát, és így vezeti az Ő nyáját: „Mivel tehát olyan kiváló főpapunk van, aki áthatolt az egeken, Jézus, az Isten Fia, legyünk állhatatosak a hitvallásban.” (Zsid. 4,14). Jézus tökéletes volt, és olyannyira odaadta Magát értünk, hogy helyettünk halt meg a kereszten a bűneinkért, sőt bűnné lett értünk. Jézus azt mondta a tanítványainak, hogy „tegyétek tanítványokká minden népeket” (Mt. 28,19-20), és ezért a római katolikus egyház ezt úgy értelmezi, hogy minden eszközt kell bevetni ahhoz, hogy ez megtörténjen, hogy megnyerjük a lelkeket az üdvösséghez és az eljövendő királysághoz. Sőt ehhez több zsinatban lefektették, hogy az eretnekséget akár kivégzés által is meg lehet állítani. Jézus azonban megígérte azt a tanítványainak, hogy küldi az Ő Szentlelkét (Jn. 14,16-17), aki a teljes igazságra vezeti a hívőt. A kálvini predestináció tana szerint nem az ember teszi a másikat keresztyénné, mert vannak olyan emberek, akik „ember akaratából lettek keresztyénné”. Jézus Krisztus építi az Ő láthatatlan egyházát itt a Földön lenn (Mt. 16,18). A Lukács evangéliumából hadd álljon itt egy szakasz, ami ezt a kérdést jól megvilágosítja: „Amikor közeledett felemeltetésének ideje, elhatározta, hogy felmegy Jeruzsálembe, és követeket küldött maga előtt. Azok útnak indultak, és betértek a samaritánusok egyik falujába, hogy szállást készítsenek neki. De nem fogadták be, mivel Jeruzsálembe szándékozott menni. Látva ezt tanítványai, Jakab és János így szóltak: "Uram, akarod-e, hogy ezt mondjuk: Szálljon le tűz az égből, és égesse meg őket!?" De Jézus feléjük fordult, megdorgálta őket, (és ezt mondta: "Nem tudjátok, milyen lélek van bennetek, mert az Emberfia nem azért jött, hogy az emberek életét elveszítse, hanem hogy megmentse.")” (Lk. 9,51-56) Jézus sosem mondta meg a tanítványainak, hogy öljék meg az embereket. Ezzel szemben, ő engedte meg, hogy az emberek őt öljék meg a golgotai keresztfán, és elszenvedte a büntetést a mi vétkeinkért. Ez a nagy kegyelem.

Így tehát látjuk azt, hogy a római katolicizmus és a szocializmus mint két humanista rendszer nem is tér el egymástól olyannyira. Az igazi különbség a keresztyénség illetve a humanista teizmus illetve ateizmus között van, éppen abból kifolyólag, hogy a keresztyénség Istenközpontú. Ezért lehet úgy tekinteni rá, mint egy „harmadik út”. Ezen Istenközpontúságból fakad a keresztyén világnézet egyedisége, és ez okozza alapvető világnézetbeli eltérését. Azt állítja, hogy az ember életében nem az ember áll önmaga, hanem egy nála magasabbrendű Lény kezében van a testünk-lelkünk, életünk, és sorsunk, Akinek sőt tulajdona vagyunk. Isten irányítja a világmindenséget és benne az emberek sorsát is. Mivel Isten eredendően jó, ezért lehet Benne vetni a bizalmunkat, hogy sőt a rosszból is jót hozzon ki.

Most, hogy ezekről esett szó, össze lehet hasonlítani két olyan társadalmat amelyben a társadalmi felépítés eltérő: Magyarország, illetve az Egyesült Államok. Magyarországról már beszéltünk. Ami az egyházakat illeti, komolyabb politikai szerephez csak a római katolikus egyház jut, kisebb részben a protestáns egyházak, különösen a neoprotestáns egyházak, mint a Hit Gyülekezete. Ez sok dolognak tulajdonítható be, mint az evangéliumi mozgalom önmagába fordulása, és az aktív cselekvés és misszionálás felcserélése a szemlélődéssel és az ökumenikus összeolvadással, amire a római katolikus egyház rá is bírja. Mindennek ellenére az igaz hitnek maradt még egy magja Magyarországon, amely tanúbizonyságot tesz Jézus mellett.

Az Egyesült Államokban a helyzet más, mivel történelmében egyedi módon nem volt lekötve a római katolikus egyház reguláló, törvényeskedő hatása által. Az Egyesült Államoknak puritán, kálvinista gyökerei voltak, ami miatt szabadon engedte a keresztyén vallást kifejlődni, hogy elérje annak egyik kifejlett formáját. Ennek a kálvinista maradéknak azonban ma is hatással van az amerikai vallásosságra. Még mindig azért jelentős súlya van az evangéliumi keresztyénségnek. A 2004-es választásokban éppen a protestáns evangéliumi hitű emberek miatt újra megszavazták Bush elnököt.

Az idők folyamán azonban, mint az őskeresztyén állapot után, illetve a Reformáció után a kezdeti biblikus tanításokat kezdtek degradálódni, és egyre több felekezet keletkezett, sőt a 19., illetve 20. század folyamán több szekta is keletkezett az Egyesült Államokban, éppen annak jelentős szólás, illetve vallási szabadsága miatt (például a Quakerek, a mormonok, Jehova tanúi, az adventizmus, illetve a karizmatikus-pünkösdisták jelenség). Római katolikusok az Egyesült Államokban még a 19. század elején voltak jelen kisebb létszámban, mára azonban a lakosság legnagyobb felekezete, és az amerikaiak egy negyedét teszik ki, és az elmúlt 15 évben a legtöbbet nőttek. A második legnagyobb amerikai felekezet a baptisták, 16%-kal. Már saját római katolikus zsinatot is hívtak össze Amerikában. Az amerikai katolicizmus az elmúlt évtizedekben azért nőhetett ennyit, mivel a nyolcvanas években Reagan elnök konkordátumot kötött II. János Pál pápával. Ezzel rendkívül nagymértékben nőtt a római katolikus befolyás az Egyesült Államokban. Az első amerikai katolikus elnök John F. Kennedy volt már a hatvanas években. A mostani elnök, George W. Bush pedig egyik nyilatkozatában elismerte a római katolikus pápa egyházi jelentőségét. Azért is lehetnek sokan vevők Amerikában a konzervatív politikai nézetű emberek, mivel sokan visszataszíthatónak találhatják a liberalizmust, az erkölcsi szabadosságot, ami sajnos sok helyen rontja Amerika erkölcsét. Mivel a római katolicizmus azt tanítja, hogy csak az embere jól élt élete jelentheti számára az üdvösséget, ezért gondolhatják sokan, hogy az üdvösséghez

tenni is kell, és kellene a cselekedetek is. Sok liberális ateista csúfot űz a katolikusokból, és ezért tűnhetnek elesettnek többek szemében. Nem véletlen, hogy a római katolikus egyház vezető szerepet harcolt ki magának az abortusz ellenesek táborában (pro-life movement). Széles körben terjed az ökumenizmus jelensége Amerikában is, és sokan térnek át protestáns hitről katolikus hitre, míg sok protestáns ember tétlenül marad.

Nem jól van ez így, mivel a növekvő római katolikus hatással egyre sorvad az evangéliumi hatás az Egyesült Államokban. Ha nem figyelünk oda eléggé, akkor ez rendkívül nagymértékben visszaszoríthatná a keresztyénséget az Egyesült Államokban.

Ezek a dolgok annyira nyilvánvalók, hogy ezt akár egy nem hívő ember is felismeri. Egy ilyen nem hívő, vallás összehasonlítással foglalkozó író a következőképpen hasonlítja össze a katolicizmust a marxizmussal.

Kiűzetés a paradicsomból = az ősközösség felbomlása

Eredendő bűn = magántulajdon, kizsákmányolás

Megváltás = forradalom

katolikus (egyetemes) = internacionalista

Szentháromság = Marx Engels Lenin

Kommunizmus = Mennyország

Mártírhalált halt szentek = Hősi halált halt forradalmárok

Pápa = Kommunista Párt Főtitkára

Ószövetség Újszövetség = Marx Engels Összes Művei, Lenin Összes Művei

Jézus csodatételei = A dolgozó nép termelési és tudományos eredményei / Gagarin

A pápát csak halálakor váltja fel utódja = A főtitkárt csak halálakor váltja fel utódja

Eretnekek = revizionisták

A Sátán harca Jézussal = osztályharc

Armageddon = Világforradalom

Végítélet = igazságot szolgáltat

Inkvizíció = ÁVH, KGB, STASI

Imagyakorlat = ideológiai továbbképzés

Szentté avatás = Dolgozó Nép Hőse

Gyülekezet = Alapszervezet

Mise = taggyűlés

zsinat = pártkongresszus

Körmenet = május elsejei felvonulás

Ne paráználkodj! = Hagyjuk meg a szexualitást a hanyatló kapitalizmus ópiumának!

A szentföld visszafoglalása, keresztes háborúk = a népek felszabadító harcának támogatása / Afganisztán stb /

Kiközösítés = párttagságtól való megfosztás

Püspök = járási párttitkár

Térítés = agitációs propaganda

Állandó küzdelem a Sátánnal = állandó küzdelem az osztályellenséggel

Adakozás a templomban = párttagsági díj beszédese

Első áldozás = úttörőavatás

10 parancsolat = az úttörők 12 pontja

Kereszt = vörös csillag

Vatikáni Szerződés = Varsói Szerződés

A Tőke = Biblia

Szent sír = Lenin Mauzóleum

Gyónás = önkritikát gyakorol az elvtárs

Teológia = dialektikus és történelmi materializmus

Egyházi Énekek = Internacionálé, Fel vörösök proletárok

Beteljesülő Bibliai jóslatok = A munkásosztály győzelme objektív szükségszerűség

Jó pap holtig tanul = Lenin: tanulni, tanulni, tanulni

A pápa csalhatatlansága = Sztálin elvtárs tudja mi a helyes

Papnevelde = Pártfőiskola

Boldoggá, szentté avatás = a Szovjetunió Hőse Érdemrend adományozása

Forrás (apró módosításokkal):

http://vallaskritika.virtus.hu/index.php?id=detailed_article&aid=1669